

VALLÖSA FOLKSKOLA

Den 18 juni 1842 fattade Sveriges riksdag ett historiskt viktigt beslut. Kung Karl XIV Johan, Guds Nåde, Sweriges, Norriges, Göthes och Wendels konung, signerade denna lördag "Kongl. Majestäts Nådiga stadga angående Folkundervisningen i landet." Beslutet innebar att allmän folkskola infördes i Sverige. På fem år skulle landets samtliga socknar och församlingar ordna skollokalerna och anställa lärare.

Det tog sex år från den dagen, hösten 1848, innan folkskolan i Vallösa slog upp dörrarna. Först anställde lärare hette Lars Persson och han tjänstgjorde fram till 1868. 1848-1875 var detta socknens enda folkskola. 1863 var 111 barn inskrivna i skolan. Året senare var antalet mer än tredubblat – nu undervisades här 374 elever. Samma år anställdes den förste seminarieutbildade folkskoleläraren, Per Andreasson.

Om honom sägs det att han besatt en särdeles god förmåga att få barnen att skriva med en vacker handstil. I ett bevarat examensprotokoll finns hans bedömning av elevernas färdigheter i "innantilläsning, välskrivning, sång, biblisk historia, katekesen, svenska språket, svensk historia, geografi, naturlära, räkning och geometri". Därtill gavs betyg i flit och uppförande.

1879 togs skolan över av Nils Waldén. 1902 införde han kvinnlig slöjd som nytt ämne. 1927 invigdes Vallösa nya skola. Då förvandlades den gamla fastigheten till tre lägenheter. Här bodde bland andra Nils Mårtensson som drev en taxirörelse. Sonen Henry tog sedemera över och byggde ut verksamheten med bensinmack och lastbilsåkeri.

Fakta har hämtats från Ljunits och Herrestads Hembygdsförening (bl.a. häften "Våra härader") samt böcker skrivna av Peter Larsson. Bevarandeprogram för byar i Ystads kommun (publicerad 1985), Ljunits o Herrestads skolor (publicerad 1992) samt intervjuer. Tavlornas innehåll har gjorts ideellt av medlemmar i Sjörup-Vallösa byalag. Tryckningen är gjord av Ystad-Tryck AB och tavelstativen är gjorda av Sven Sjöstedts smide i Sjörup. Kostnaderna har finansierats av Ystad kommun (Fokus på byarna) samt sponsring. Komplettering av uppgifter kan lämnas via byalagets hemsida – www.sjorupvallosabyalag.se

Juni 2022

QR-kod till hemsidan där information finns om de fastigheter som har informationsskylt.

Vallösa folkskola 1920.

Foto från Ljunits- och Herrestads hembygdsförening.

Kungligt besök, oklart årtal.

Foto lånat av Ketty Lindström.